

Експлозивните вулкани

Новини | Наука | Свят | на 06.05.2021 15:02 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Защото наскоро в Исландия избухна нов вулкан и може би много деца се питат какво значи това.

През март близо до столицата на Исландия изригна вулканът Фаградалсфятъл - името му означава "Планината на красивата долина". По телевизията съобщиха, че няма жертви и хората в Рейкявик са в безопасност. Вулканът привлече много туристи, които искаха да видят отблизо това природно явление. Сред тях беше и 12-годишният Алекс Иванов, който ни разказа впечатленията си. Но много деца сигурно си задават въпроси. Какво е това вулкан? Откъде се взема горещата лава?

Най-просто казано, вулканът е дупка в земната кора. Дълбоко под краката ни Земята е кълбо от гореща маса, наречена магма. Когато изстине, магмата се превръща в скала и образува основата на света, който познаваме – камъни, пръст, морета, планини и пр. Тя е разделена на „плочи“. Представи си напуканата коричка на горещ крем! Тези плочи се движат изключително бавно, но когато се сблъскат, стават земетресения!

Понякога обаче магмата си пробива път и излиза на повърхността. Тогава тя се нарича по нов начин – лава. Тя е ужасно гореща и изгаря всичко по пътя си. Ако решиш да измериш температурата ѝ със стъклен термометър, той ще се стопи!

С лавата излизат пепел, газове и така нататък. Всичко това може да бъде много опасно. В Древния Рим например изригналият вулкан Везувий унищожил цял град – Помпей. Жителите му загинали, а техният свят се запазил за хиляди години. Днес археолозите продължават да разкопават Помпей и научават невероятни неща за древния свят. Съвсем наскоро откриха там... древно заведение за бързо хранене! Впрочем знаеш ли как се е наричал римският бог на огъня? Вулкан!

Въпреки че са толкова опасни, вулканите все пак привличат хората. С времето лавата и пепелта се превръщат в много плодородна почва. Това е хубаво за отглеждането на много храни. Затова понякога хората се заселват по склоновете на вулкани.

Вулканите могат да бъдат действащи, спящи или изгаснали. Действащите са тези, които изригват редовно. „Спящи“ означава, че скоро са изригвали, но в момента там всичко е спокойно. „Изгаснали“ означава, че от последното изригване е минало толкова много време, че едва ли някога ще се случи отново. Спокойно! България е в „безопасната“ зона по отношение на вулканите.

Има и специални учени, които се занимават с изследването на вулканите – например за да предскажат кога се очаква ново изригване. Тези учени се наричат „вулканолози“. От вулкани се интересуват и геолозите. Те изследват как е устроена Земята, за да знаят къде могат да се намерят ценни минерали и други полезни вещества. Във вулканичните зони често има много интересни находки – например необикновени кристали!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/1330-eksplzivnite-vulkani

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

